

227

2

В многобройни десетилетия, богатите градове и крепости на Долна земя и Тракия бяха живяли само в безпирни борби между българи и гърци, между гърци и латини, между латини и българи, между гърци на Комнен и гърци на Ватаци — без надежда, че някога на това ще се тури край. От ръце в ръце минаваха богатите земи, населени с българи, укрепини с гръцки и латински калета. Едни сриваха и опожаряваха хубавите яки крепости и градове, други почваха да ги градят отново, за да бъдат отново сринати и пак после издигнати, а населението поробено, посечено, отвлечено от родни поля и планини. До кога?

Уморени бяха. Стига кръв и бран! Стига размирия!

Младият български самодържец бе за тях изгряващо слънце, след мрака на толкова години без покой. Защото в неговите земи цареше благополучието и правдата. Там управляваше мъдростта и законите се почитаха. В яко укрепени градове, след запазени от произволи друмища, по мирни плодни поля, народът живееше дни на цъфтеж и сполука, търговци разнасяха стоки от всички страни, орачът с песен пореше благодатната земя.

Далеч, по целия свят се бе пръснала малвата за чудния български цар, за неговото любомъдрие, за дълбокото му християнско благочестие, за кроткото му сърце, за строгата му и справедлива ръка. А сега, към тях се прибавяше и славата за несравнимата му бранна мощ.

Съвършен мъж. Съвършен човек. Пример и огледало за всички земни мъже. Богоизбранник. Обсипан със всички милости на провидението. Дарен с всичко, което може да се пожелае: красота, младост, сила, сполука.

И всеки отиваше при него, притеглян неудържимо от съвършения образец, който Бог бе сътворил, отиваше препълнен с любов и доверие. Затова народите от Дукла до Тесалия, от Константиновград до Кумания, от Драч до Света гора, му даваха доброволно власт да направлява съдбините им.

Българите бяха най-многобройни в тия земи. И българският цар бе